

sol': mot d'origen aràbic, conegut sobretot com NP o cognom. Però hi ha també *Moragau* [< -ado] nom d'una pda. munt. de Ribagorça, te. Beranui (XIX, 54-28).

Moragas. En el *Rept.* de Mallorca, alqueries; i una altra, *Moraguia*, que deu venir d'un **muḥraqīya*, adj. nisba amb el sentit de 'socarrada'. Per a l'etim. aràbiga de tot plegat vegeu *DECat.* v 783 i *DECH* IV 136, cf. «quemado, *mobāreq*» etc. *PAlc.* 362.10. 363a21 «chamusquina: *barq*» ib. 170.25; «*muḥraq, nabraq*. comburere» *RMa.* 306.3. «*muḥraqa*: holocaustum» en diccs. de l'àrab clàssic, en Bq. i Beaussier.

N'hi ha també algun NL. Un lloc antic *Moragues* a la Noguera, prop de Santa Linya, citat juntament amb aquest poble: en dos docs. del S. XIII, publ. un per Sanahuja (*Vall d'Àger*) i un de 1295 p.p. CCandi (*Mi. Hi. Cat.* II, 178), on va citat entre Sta. Linya i el castell de Montclús. Sobretot al Migiorn, Mall., P. Val.: *Lo Racó Moragues* te. Catí (XXVII, 104.18), Barranc de *Moragues*, te. Laguar.

Altres poden ser post-antroponímics: Can *Moragues*, prop de S'Arboçar, te. Sta. M. del Camí (Mall.) (XI 30.6 Masc. 17D12); Cova *'Moragues* a la Vall de Gallinera (XXXIII, 121.4 i 24) 2o aquest és NL *Cova d'Almoragues?* Mas *Moragues*, te. El Catllar (Tarragona) potser *Moragues*, verament topònim o també antroponímic?.

Com NP, dades ja ben antigues, no sols a Mall. [S. XVI: Bover, *Bi. Escr. Bal.* § 755-759] sinó també en el Sud del Princ.: un Ferran de *Moragues* signa en un doc. de 1207 del *Cart. de Poblet* (212).²

A l'Arieja un veïnat *Mouragues*, te. Nesous, prop de Foix, deu ser immigrant del català, puix que està absolutament isolat en terres d'Oc.

DERIV.: (potser d'una altra arrel aràbiga) *Moragull* cogn. a Vic (1644), *Muregull*, nom d'un mas prop de Calldetenes (en el mapa Brossa de St. Julià). Cf. àr. *marḥūl* 'pegat, transportat', NP algerià *Marḥūl* (*GGAlg.*). Però evitem confusions amb el grup estudiant a l'art. *Morgat*, d'origen ben diferent.

¹ «El robo de *moragues*», títol que Milà F. posà al n° 346 del seu *Romillo*. (el text parla només d'espigues: devia ser, doncs, un mot penedesenc familiar a Milà.— ² AlcM el troba a Mallorca i en 13 poblacions dels bisbats de Tarrag., Tort. i Val. (i en 5 només a Bna., Vic i Girona). Ja abunda i molt antic a la zona del Sud del Principat a. 1232 s. Un Guillemus *Moraguís* i filio G. *Morages*, ciutadans de Tortosa, el Mestre de L'Hospitalet els dóna a poblar el vilar de *La Cénia*; el 1236 ells dos mateixos hi dicten carta d. població (Font Rius, *C.d.p.* §§ 257,265). Com que els dos textos següents va sense prenom sembla ser nom de moriscos: 1159 *Morages* et Muleto, junt amb dos cavallers queden encarregats pel bisbe de Bna. de poblar «meas villas de Abrafim» (o sigui 'Brāfim') (Font Rius, § 114); i

c. 1102-25 un *Morages* habitant de Cardona ha de pagar una malla com tribut al Vescomte (id.§ 44, p. 76.5).

MORAIRA

Veïnat i portet a la costa de la Marina valenciana, agre. al mun. de Teulada. *Pron.* *moráira*, i gentil. *moraireros*, J.G.M (a Teulada). MGadea *Terra del Xè*, I, 283: «el camí de *Morayra*». Hi ha una vella torre de defensa costera (Mateu Llopis *País Val.* 55). Oit *moráira* en l'enq. que hi vaig fer el 1963 (XXXIV, 66-68). Com diu Escolano, és a mitja llegua des de la penya d'Ifac, després de Gallicant i Cap Blanc, i era refugi de moros corsaris (SSiv., 306).

MENCIONS ANT. En el *Rept.* consta que Jaume I donà cases i terres l'any 1248 en l'alq. de *Morayra*, prop de *Teulada* i *Paratela* (Bof. 479). 1277: sembla ser aquest lloc un *Motayla* citat junt amb Calp en un doc. de Pere el Gran (en l'obra de Soldevila, *P. el G.I.* II, 100), que llavors combatia per allà els moriscos revoltats, car és ben versemblant que sigui err. per *Morayla*.

ETIM. sens dubte mossàrab (com admet SGuarner, *Introd.*), i el més probable és que sigui simpl. MORARIA 'morera', amb el diftong normal en fon. mossàrab.

Encara que l'estructura del nom coincideix amb la dels dimin. aràbics, aquest no ho deu ser, per més que hi hagi una arrel *marr* ben viva en àrab: d'on *marra* 'vegada' («vicis» *PMa.* 183, 62), i *marr* és abstracte d'acció d'aquest verb en el sentit de 'passar' (*RMa.* «transire» 143, 614), però no són conceptes que es prestin a formar un diminutiu; tampoc el marroquí *murra* «chicorée» (Dombay: Dozy, *Suppl.* II, 576).

PARÒNIMS amb variació en el tractament del diftong mossàrab: *Morària*, alq. en un raval d'Alzira (en el *Rept.* p. 482). *Morera* alq. en un raval de Gandia que consta, a princ. S.XVI, com annex a Gandia i Benieto, i el 1754 amb 26 cases de moriscos (SSiv. 30) però no figura en els censos de moriscos dels SS. XVI-XVII.

Moraix, Beni- V. Marr-

La MORANA

Llogarets de Segarra, una dotzena de k. al N. de Cervera, i 2 o 3 a l'O. de Guissona. Són dues entitats veïnes, amb sengles esglésies *La Morana*, i *St. Martí de La Morana*. *Pron.* *lə murána* a Freixenet (Casac.) *la morana* i *S.M. de morána*, a Cabanabona (1931). El Baró de Maldà visità «lo castell de *la Morana*» a 1794 (*Calaix de S.* II, 211); i, el 1799: «los pobles de *La Morana* --- y Maldà, per veure y seguir les hisen-